

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Seks komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Seks komedier", i Holberg, Ludvig: *Seks komedier*, udg. af Jens Kr. Andersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 523.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg14val-shoot-idm139796475063744/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Seks komedier

- 171 *ingen Tvivl (...) siger*: ingen tvivl om, at han siger.
- 172 *Tiresii*: lat.: 'Teiresias'. – *Conservation*: bevarelse. – *u-besvæget*: se n.t.s. 168. – *nåde*: rådede. – *Tiresio*: lat.: Teiresias (bøjet i lat. ablativ, fordi »meds styrer abl. på lat.).
- 173 *Appollonius*: se n.t.s. 167; Apollon var i gr. myt. også spådomsgud. – *Gemahl*: ægtefælle (uanset køn). – *Penelope (...) Telemachus (...)* *Rosmarina*: det er korrekt iflg. den homerske sagnkreds, at Odysseus' hustru og søn hed hhv. Penelopeia og Telemakos; R. er derimod Holbergs frie påhit. – *Øxen*: okser.
- 174 *Peritaphium*: forvanskning af epitafium, gravskrift. – *Smauculum*: forvanskning af oraculum, orakel. – *Pallatium*: palladium, guddommeligt beskyttelsesmiddel, opr. et Athene-billede (n. beskyttende kraft), der blev frarøvet Troja; således lidt anakronistisk på dette punkt af handlingen.
- 175 *stoerthierted*: tapper, modig. – *Martialske*: krigeriske (eft. den rom. krigsgud Mars, gr.: Ares). – *(Hoved-)Passion*: lidenskab. – *gaae (...)* *under Øyne*: give sig kækt i kamp med. – *Stat*: stå. – *Forretning*: opgave. – *beskicker*: tildeler.
- 176 *Invention*: idé, plan. – *fixere*: narre. – *Regiment Ryttere*: kan – som led i satiren mod det »tyske« teater – have været udskårne marionetfigurer af træ, pap el. lign.; masseopbud på scenen stred desuden mod den klassiske dramaturgi, der foretrak et minimalt antal agerende. – *Hører (...)* *seer*: hør, se (bydemåder flertal). – *ind-practisered*: indsmuglet. – *Wår da*: ty.: hvem der. – *løber om Theatro*: løber rundt om scenen eller: rundt om tilskuerspladserne i det hele taget (i sidste tilfælde bliver der tale om illusionsbrud). – *Vil du tilbage*: gå tilbage med dig. – *Zurück*: ty.: zurück, tilbage. – *Skielm*: slyngel. – *examine-re*: undersøge. – *Hillement*: ih, du store. – *tiende Aar for 3 Aar siden*: se n.t.s. 146. – *Udfald*: fremstød, offensiv. – *Tøy*: »forvirrende noget«.
- 177 *Tysk Comœdie*: se n.t.s. 133. – *Spectatores*: lat.: tilskuere. – *er over*: har overgivet sig. – *Victori*: sejr. – *Quarteer*: nåde, pardon.
- 178 *Neptuni*: lat.: Neptuns; N. (gr. Poseidon) er havgud i rom. myt. – *tyve Aar*: m.h.t. denne og de flg. tidsangivelser i IV, 1-3, se n.t.s. 146. – *Troja*: lat.: Trojas. – *Cajanien*: gl. navn for en del af Finland, se n.t.s. 152. – *Dronning Dido*: med indførelsen af D. i komedien erstattes de homerske digtes (»trojanske«) sagnkreds som det gennemgående grundlag for travestien (se n.t.s. 133) af beretningen om Æneas, sådan som hans historie fortælles til Vergils *Æneiden*, se n.t.s. 134. – *befoedre*: befordre. – *fortiebt*: forelsket, se n.t.s. 178 ovenf. – *gaae Vål udi*: vælge imellem.
- 179 *Raisonnement*: (uforskammede og indblandende) betragtninger, »snak«. – *tage Fornuften fangen*: lægge bånd på fornuften, sætte for-